

Василь Стус

Як добре те, що смерті не боюсь я...

Василь Стус - поет, філософ, борець за правду, народився 6 січня 1938 року на Вінничині в Україні. Виростав він під мамину колискову "Ой люлі, люлі, моя дитино". Семе мамині пісні на слова Т.Шевченка були першим уроком поезії. Так з поезією Шевченка пішов він у життя. Дитинство і юність прожив Василь на Донбасі. Пізніше він писав про шкільні роки "Шкільне навчання –вадило. Одне-чужомовне, а друге - дурне. Чим швидше забудеш школу, тим краще. В четвертому класі щось заримував про собаку. По-російському. Жартівливе. Скоро минуло. Відродилося в старших класах, коли прийшла любов".

Після закінчення школи Василь Стус студіював у Донецькому Педагогічному Інституті українську мову й літературу. Пізніше він напише: "Інститутські роки - трудні. Перша публіцистика віршована... Захоплення Рильським і Верхарном. Ще чогось прагнув безтілесний дух. І знову ж – любов."

По закінченні інституту, "стужілий за справжньою (не донецькою) Україною", він їде вчителювати на Кіровоградщину, поблизу Гайворона. Пізніше - армія, а від 1963 року був асистентом в Інституті літератури Академії Наук ім. Т.Шевченка в Києві. Його поезії, статті, переклади друкувались в пресі починаючи з 1962 року.

Прийшов 1965 рік і з ним хвиля репресій, арештів. Василь Стус не стерпів такого свавілля над письменниками і виступив на їх захист. За це його заарештували і засудили на заслання в Магаданську область, це був 1972 рік. Повернувся із заслання Василь лише 1979 року, того ж року в Києві він стає членом Гельсінкської Групи.

Поет не може знайти роботи за своєю професією, тому працює в різних місцях. За ним встановлено нагляд і через вісім місяців, 14 травня 1980 року, його знову заарештовують. Цього разу його засуджують на 5 років концтабору у Пермських таборах, і 10 років заслання біля Охотського моря. Перебуваючи в таборі Василь Стус продовжує писати вірші, перекладати Гете, Рільке. Старається всі свої праці передати до рідних, але нічого не виходить, їх конфіскують. 11 серпня 1976 року поет звертається за допомогою до Міжнародного ПЕН-клубу. Він пише: "Я звертаюся до Вас з проханням використати увесь Ваш авторитет для оборони моєї літературної творчості від знищення. Допоможіть мені врятувати мої вірші від вогню!"

В надвечір'я цьогорічного Різдва 2001 року Василеві Стусові сповнилося б 63 роки. Та обставину, що він народився в самий Свят-Вечір, а помер у карцері Кучинського табору для політв'язнів на Уралі 5 вересня 1985 року за кілька днів до святкування нашою церквою Усікновення голови Івана Хрестителя, немало українців вважають глибоким символом страдницького шляху цього великого сина українського народу.

Чотирма роками пізніше тлінні останки поета перевезено в Україну й поховано на Байковому кладовищі.